

Sygn. akt III AUa 968/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Elżbieta Czaja
Sędziowie	sędzia Jerzy Antoni Sieklucki (spr.) sędzia Małgorzata Pasek
Protokolant: starszy protokolant sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2020 r. w Lublinie

sprawy M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji M. P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 25 sierpnia 2020 r. sygn. akt VIII U 4382/19

I. **oddala apelację;**

II. **zasądza od M. P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

Małgorzata Pasek Elżbieta Czaja Jerzy Antoni Sieklucki

Sygn. akt III AUa 968/20

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. /dalej jako: ZUS/, decyzją z dnia 24 października 2019r., znak: (...), po rozpatrzeniu wniosku M. P. z dnia 20 sierpnia 2019r., przeliczył jej emeryturę od dnia 01 listopada 2019r. Wysokość świadczenia została ustalona m.in. przy uwzględnieniu zwaloryzowanego kapitału początkowego i wyniosła 1.821,24 złotych.

M. P. złożyła odwołanie od powyższej decyzji, w którym zarzuciła organowi rentowemu nieprawidłowości w zakresie ustalenia zarobków z (...) w latach 1983-1998 na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 10 grudnia 2002r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Zakład wyjaśnił, że w toku postępowania dostrzegł rozbieżności co do daty początkowej zatrudnienia wnioskodawczyni w (...) w R.. Według świadectwa pracy z dnia 23 stycznia 2004r. okres ten rozpoczynał się w dniu 03 września 1973r., natomiast według zaświadczeń (...) wydanych wcześniej, w dniu 03 września 1972r. W wyniku postępowania wyjaśniającego z zakładem pracy organ ustalił, że prawidłowa jest data 03 września 1973r., w związku z czym ponownie ustalił wartość kapitału początkowego i wysokość emerytury.

W toku postępowania wnioskodawczyni sprecyzowała, że zarzuty dotyczą nieuwzględnienia dochodów z okresu od lipca 1976r. do grudnia 1977r. Wniosła o przeliczenie emerytury z uwzględnieniem zarobków za te lata oraz wyrównanie za okres pobierania zaniżonej emerytury. Ponadto, w jej ocenie okres zatrudnienia w (...) nie został przyjęty do ustalenia emerytury.

Wyrokiem z dnia 25 sierpnia 2020r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie M. P..

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

M. P. urodziła się dnia (...) W dniu 10 grudnia 2002r. złożyła wniosek o ustalenie kapitału początkowego, dołączając dokumentację na okoliczność okresów zatrudnienia i wysokości zarobków. Zgodnie z zaświadczeniami (...) z dnia 20 czerwca 2002r. oraz z dnia 03 marca 2003r. w okresie od dnia 03 września 1972r. była zatrudniona w (...) w R.. Zaświadczenia wskazują zarobki wnioskodawczyni począwszy od 1978 r.

Rozpatrując wniosek oraz przedłożoną dokumentację organ rentowy decyzją z dnia 31 marca 2003r. ustalił wartość kapitału początkowego wnioskodawczyni na dzień 01 stycznia 1999r. ZUS przyjął 21 lat, 1 miesiąc i 25 dni okresów składkowych oraz 5 lat, 2 miesiące i 3 dni okresów nieskładkowych. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru został obliczony z lat 1989-1998 i wyniósł 52,63 %. Zakład uwzględnił zatrudnienie wnioskodawczyni w (...) od dnia 03 września 1972r. oraz zarobki od 1978r.

Decyzją z dnia 16 października 2017r. organ rentowy, rozpoznając wniosek M. P. z dnia 07 września 2017r., przyznał jej od dnia 01 października 2017r. emeryturę z tytułu powszechnego wieku emerytalnego. Wysokość emerytury została ustalona m.in. w oparciu o zwaloryzowany kapitał początkowy.

W dniu 20 sierpnia 2019r. M. P. złożyła wniosek o ponowne obliczenie świadczenia, domagając się uwzględnienia dochodów za okres od dnia 20 czerwca 1976r. do dnia 31 grudnia 1977r. Dołączyła świadectwo pracy z dnia 23 stycznia 2004r., zgodnie z którym była zatrudniona w (...) w R. od dnia 03 września 1973r. do dnia 23 stycznia 2004r.

Decyzją z dnia 17 października 2019r. organ rentowy ustalił ponownie wartość kapitału początkowego wnioskodawczyni na dzień 01 stycznia 1999r. Zakład przyjął 20 lat, 1 miesiąc i 25 dni okresów składkowych oraz 5 lat, 2 miesiące i 3 dni okresów nieskładkowych. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału został obliczony z lat 1989-1998 i wyniósł 52,63 %. Organ rentowy uwzględnił zatrudnienie w (...) od dnia 03 września 1973r. na podstawie świadectwa pracy, a także zarobki wskazane w zaświadczeniach (...).

Zaskarżoną decyzją z dnia 24 października 2019r. organ rentowy przeliczył wnioskodawczyni emeryturę. Wysokość świadczenia została ustalona zgodnie z art. 25 i art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w związku z czym podstawę obliczenia emerytury stanowił m.in. zwaloryzowany kapitał początkowy, którego wartość została ustalona decyzją z dnia 17 października 2019r.

Sąd Okręgowy ustalił, że M. P. /wówczas pod nazwiskiem W./ od dnia 03 września 1973r. zawarła z Wojewódzką Spółdzielnią (...) Oddziałem w R. umowę o naukę zawodu sprzedawcy. Od dnia 01 września 1975r. przyznano jej

wynagrodzenie w kwocie 66,00 złotych miesięcznie. Po zakończeniu nauki została zatrudniona w Spółdzielni, na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, od dnia 01 lipca 1976r., z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 1.500,00 złotych. Wysokość zarobków wnioskodawczyni w 1976r. wyniosła 12.960,00 złotych, a w 1977r. wyniosła 18.000,00 złotych. Stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia w tych latach wyniósł odpowiednio 25,23 % za 1976r. i 32,64 % za 1977r. Wskaźniki te są niższe od wskaźników uwzględnionych przez organ rentowy za lata 1989-1998, zawierających najkorzystniejszy wariant zarobków wnioskodawczyni z kolejnych 10 lat.

Powyższy stan faktyczny w sprawie Sąd pierwszej instancji ustalił na podstawie dowodów z dokumentów. Sąd ten wskazał, iż zarówno dokumenty znajdujące się w aktach ZUS, jak i w aktach osobowych, nie budziły wątpliwości oraz nie były kwestionowane przez strony. Ostatecznie to akta osobowe z okresu zatrudnienia wnioskodawczyni w (...), które zawierały oryginalne dokumenty źródłowe, pozwoliły na ustalenie prawidłowej daty początkowej zatrudnienia wnioskodawczyni w Spółdzielni, tj. 03 września 1973r., a więc zgodnie ze świadectwem pracy z dnia 23 stycznia 2004r. W tym dniu wnioskodawczyni związała się z pracodawcą umową o naukę zawodu. Okoliczność tę potwierdzało także pismo pracodawcy skierowane do organu rentowego w toku postępowania administracyjnego.

Sąd Okręgowy zauważył przy tym, że w aktach osobowych pracodawca wymiennie posługuje się dwoma imionami wnioskodawczyni: M. i W. oraz jej nazwiskiem rodzowym W.. Biorąc pod uwagę całokształt okoliczności nie budziło jednak wątpliwości tego Sądu, że dokumenty zawierające dane osobowe W. W. dotyczą wnioskodawczyni.

Odnosząc się natomiast do okresów składkowych uwzględnionych przez organ rentowy Sąd pierwszej instancji stwierdził, że odpowiadają one danym wskazanym w aktach osobowych i w świadectwie pracy. Zakład przyjął zatrudnienie w (...) od dnia 03 września 1973r. zgodnie z dokumentami, a wnioskodawczyni nie przedstawiła dowodów na okoliczności przeciwne. Nie wskazała też innych okresów, które powinny zostać uwzględnione, natomiast zarobki za okres od lipca 1976r. do grudnia 1977r. okazały się niższe, niż już przyjęte przez ZUS z okresu najkorzystniejszych, kolejno przypadających po sobie 10 lat.

Przechodząc do rozważań prawnych Sąd Okręgowy zważył, iż wnioskodawczyni zaskarżając decyzję o przeliczeniu emerytury kwestionowała wyłącznie wysokość kapitału początkowego przyjętego przez ZUS, który jest jednym z elementów ustalania wysokości emerytury z wieku powszechnego zgodnie z art. 25 i art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /Dz.U. 2020, poz. 53, tekst jednolity ze zmianami, zwana dalej ustawą emerytalną/. Zgodnie zaś z tymi przepisami podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24 /z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego/, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40 a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1 a i 1 b oraz art. 185. W świetle art. 26 ustawy emerytalnej, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Sąd ten dalej wskazywał, że sposób obliczenia kapitału początkowego został zawarty w art. 174 ust. 1 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Zgodnie zaś z ust. 2 art. 174 ww. ustawy, przy jego ustalaniu przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1/ okresy składkowe, o których mowa w art. 6;

2/ okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;

3/ okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W świetle ust. 3 art. 174 ww. ustawy podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 01 stycznia 1999r.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji z przytoczonych przepisów wynika, że w celu obliczenia wysokości emerytury należy w pierwszej kolejności ustalić wskazane składniki, w tym wartość kapitału początkowego, który podlega następnie waloryzacji. ZUS ustalił wartość kapitału wnioskodawczynie na dzień 01 stycznia 1999r. Przyjęte okresy składkowe okazały się, w ocenie tego Sądu prawidłowe. Sąd ten wskazał, że postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawczynie była zatrudniona w (...) od dnia 03 września 1973r. i taka też data początkowa została przyjęta. Jednocześnie wnioskodawczynie nie przedstawiła dowodów, które podważyłyby przyjęte przez ZUS zarobki za lata 1978-1998 wykazane w zaświadczeniach (...). Z tego okresu ZUS wybrał najkorzystniejszy wariant, tj. lata 1989-1998 i obliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału. Co prawda wnioskodawczynie wykazała w postępowaniu również wysokość zarobków za lata 1976-1977, jednak okazały się one niższe od już przyjętych i z tego względu nie podlegają uwzględnieniu. Powyższe roczne wskaźniki w żadnej konfiguracji liczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego nie dają korzystniejszego wskaźnika niż przyjęty w decyzji z dnia 17 października 2019r. na: 52,63%.

Z powyższego, zdaniem Sądu Okręgowego, wynikało, że zarówno okresy składkowe jak i wysokość zarobków uwzględniona przez organ rentowy zostały ustalone prawidłowo. M. P. nie podważyła tych ustaleń i nie przedłożyła dowodów, które wpływałyby na ostateczne rozstrzygnięcie sprawy. Wnioskodawczynie nie ma racji twierdząc, że jej staż pracy nie został przyjęty. Brak zmiany wysokości kapitału początkowego powodował, że również emerytura wnioskodawczynie została obliczona w sposób prawidłowy. Poza kapitałem początkowym, pozostałe składniki obliczenia podstawy emerytury, jak również sposób obliczenia dokonany przez ZUS, nie był sporny. Natomiast skoro wysokość emerytury była prawidłowa, to niezasadne jest również roszczenie o wypłatę wyrównania z tytułu jej zaniżenia. W tej sytuacji odwołanie należało oddalić.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego orzeczenia wniosła M. P., zaskarżając wyrok w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. przepisu art. 25 i art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu ubezpieczeń społecznych – poprzez nieprawidłowe wyliczenie wysokości należnego jej świadczenia emerytalnego, nieuwzględnienie wykazanych w toku postępowania okresów składkowych i zarobków osiągniętych przez nią w latach 1976 – 1977, co w konsekwencji doprowadziło do bezpodstawnego oddalenia odwołania oraz utrzymania zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w mocy.

Wobec tak sformułowanych zarzutów wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania oraz orzeczenie co do istoty sprawy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest niezasadna i dlatego podlega oddaleniu.

Sąd Apelacyjny co do zasady podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Zgodnie zaś z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, jeżeli uzasadnienie orzeczenia pierwszoinstancyjnego, sporządzone zgodnie z wymaganiami art. 328 § 3 k.p.c., spotyka się z akceptacją sądu drugiej instancji, to wystarczy, że da on temu wyraz w treści uzasadnienia swego orzeczenia, bez powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych i wnioskowań prawniczych zawartych w motywach zaskarżonego orzeczenia.

Wbrew zarzutom skarżącej Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił stan faktyczny oraz dokonał prawidłowej oceny prawnej. Nie doszło zatem do naruszenia prawa materialnego, na jakie wskazywała skarżąca

Wnioskodawczyni podnosiła w apelacji, iż należne jej świadczenia emerytalne wyliczone zostało wbrew regułom wskazanym w art. 25 i art. 26 ustawy o emeryturach i rentach, gdyż w jej ocenie nie uwzględniono wszystkich przepracowanych przez skarżącą lat i pobieranych w tym czasie zarobków.

W ocenie Sądu odwoławczego, Sąd Okręgowy słusznie wywiódł, że organ rentowy zaskarżoną decyzją prawidłowo ustalił wysokość świadczenia należnego skarżącej. Jest to bowiem wyliczenie najkorzystniejsze dla wnioskodawczyni.

Przypomnieć należy, iż M. P. wносиła o uwzględnienie do wysokości jej emerytury dochodów jakie otrzymywała w okresie od 01 lipca 1976r. do 31 grudnia 1977r., wskazując iż bez uwzględnienia tych zarobków jej świadczenie jest zaniżone. Do sprawy zostały dołączone oryginalne akta osobowe wnioskodawczyni ze spornego okresu. Organ rentowy, w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji, wyliczył na podstawie dokumentów dostępnych w aktach osobowych, wynagrodzenia osiągnięte przez wnioskodawczynię w latach 1973 – 1977. To hipotetyczne przeliczenie kapitału początkowego ujawniło, iż przyjęte wynagrodzenia za powyższe lata nie mają wpływu na wysokość kapitału początkowego ustalonego skarżącej, gdyż są mniej korzystne niż dotychczas przyjęte do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego lata 1989 – 1998. Zaznaczyć przy tym jednocześnie należy, iż sporny okres zatrudnienia, z datą początkową ustaloną na dzień 03 września 1973r., został uwzględniony do wyliczenia kapitału początkowego jako okres składkowy.

Jak wynika z przepisu art. 174 ust. 2 i ust. 3 ustawy emerytalnej podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 18, tj. przyjmując przeciętną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 01 stycznia 1999r.

W niniejszej sprawie dla wnioskodawczyni wybrany został najkorzystniejszy okres dziesięciolecia przypadający przed dniem 01 stycznia 1999r. tj. od 1989r. do 1998 r. Porównanie osiągniętych w tych latach wynagrodzeń i obliczonych wskaźników rocznych jednoznacznie wskazuje, że są one korzystniejsze niż takie wskaźniki roczne osiągnięte w latach 1973 – 1977 /tak vide: pismo ZUS z dnia 24 czerwca 2020r. k. 31 oraz obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przy decyzji ZUS z dnia 17.10.2019 r. – akta ZUS/.

Wnioskodawczyni w toku postępowania nie kwestionowała żadnych innych wyliczeń składających się na końcową kwotę kapitału początkowego. W szczególności nie kwestionowała wysokości zarobków ustalonych przez organ rentowy za lata 1973 – 1998.

W tym stanie rzeczy należało uznać, iż wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu, a apelacja jako bezzasadna podlega oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację M. P., o kosztach zaś orzekł w oparciu o art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z 98 k.p.c. i w zw. z art. 99 k.p.c., a ich wysokość ustalił na podstawie § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych /t.j. Dz.U. 2018, poz. 265/.